

سوال

آیا جایز است در حالی که مؤذن دارد اذان دوم را می‌گوید به خوردن سحری ادامه داد، یا این کار درست نیست؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

این مساله نیاز به تفصیل دارد؛ اگر مؤذن دقیقا وقت صبح اذان می‌گوید (همان وقتی که حقیقتا فجر طلوع می‌کند) واجب است که از خوردن و آشامیدن دست کشیده شود، زیرا پیامبر - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: **اذان بلال شما را از خوردن سحری باز ندارد زیرا او در شب [برای بیدار شدن مردم به سحری و نماز شب] اذان می‌گوید، پس بخورید و بیاشامید تا آنکه ابن ام مکتوم اذان گوید.**

اصل در این مساله این سخن الله تعالی است که می‌فرماید:

وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ [بقره: ۱۸۷]

(و بخورید و بیاشامید تا رشته سفید صبح از رشته سیاه [شب] بر شما آشکار شود).

پس هر گاه دانستید که صبح شده - حتی اگر مؤذن اذان نداده - مانند صحرا یا جایی که اذان شنیده نمی‌شود، باید دست از خوردن و نوشیدن و مفطرات بکشید.

اما اگر مؤذن زودتر از وقت اذان می‌گوید یا شک است که اذانش موافق وقت صبح است یا خیر، می‌تواند تا وقتی که با اذان یک مؤذن مورد اعتماد یا ساعت‌هایی که وقت دقیق طلوع فجر را اعلام می‌کنند طلوع صبح برایش متحقق نشده به خوردن و نوشیدن ادامه دهد. در این حالت [که اذان زودتر از وقت فجر است] وی می‌تواند آنچه را در دست دارد بخورد یا بنوشد زیرا اذان مؤذن بر اساس صبح نیست بلکه محتمل است.